

Zápis Alma porady 29.11.2023

Obecné

- Stále platí, že požadavky mají jít prioritně přes redmine nebo na e-mail admin-alma@cuni.cz, nepište přímo jednotlivým administrátorům (služební cesty, dovolené, nemoci apod)., pak požadavky zbytečně čekají na řešení
- Pokud zadáte požadavek do redmine bez vyplnění části Přiřazeno, tak o tom nedostaneme zprávu. Pošlete v tom případě prosím e-mail na admin-alma@cuni.cz, aby požadavek zbytečně nečekal, než si ho někdo všimne.
- Prosíme i nadále hlásit jak příchody nových zaměstnanců, tak i odchody stávajících kolegů, a to kvůli hlídání loginů a jejich platnosti
- Úhrada poplatků v knihovnách: https://knihovna.cuni.cz/knihovna_uk/uhrada-poplatku-v-knihovnach-uk/ - prosíme o kontrolu webu, zda je vše aktuální
 - Dejte nám vědět emailem na admin-alma@cuni.cz do 8.12.2023
- Na web UKUK: https://knihovna.cuni.cz/knihovna_uk/knihovny-fakult-a-soucasti/ bude přidána informace, která knihovna má návratové biblioboxy (a jejich přístupnost).
- Na základě dohody UKUK zreviduje oba weby a pokusí se je sloučit do jednoho

Vyhledávání v Almě

- Pro lepší výsledky vyhledávání je dobré použít zástupný znak hvězdičky na konci např. pro signatury. Alma pak vyhledá více výsledků
- Dashboardy - nově přidáno: hledání podle titulu nebo MMSID, zobrazení počet výpůjček u jednotek – je vidět, která jednotka se hodně půjčuje a může být např. vhodná k opravě
- Diakritika – ve vyhledávání se zohledňuje v Almě pouze česká diakritika, ostatní písmena normalizována, tj. např. znak „č“ se vyhledá i v případě, že napíšete jen „c“. V UKAŽ je vše normalizováno, tj. i čeština se dá vyhledávat bez diakritiky

Autority

- Validace autorit – vliv na vyhledávání; aby Alma/UKAŽ vyhledávaly i nepreferované termíny, je nutné v bib.záznamu vždy autoritu znovu zvalidovat;
- Jak s autoritami dál – pokud je to možné, netvořte nová prekoordinovaná hesla (např. Sociální politika – dějiny – Německo – 19. století), protože pravděpodobně budou v budoucnu zrušena; stačí každé heslo zvlášť

Přesun vyřazených jednotek s holdingovou signaturou

- Pokud vyřazujete jednotky, které mají vyplněnou holdingovou signaturu do vyřazených, tak Alma vytvoří nový duplicitní holding. Děje se to ale pouze při změně lokace v editoru jednotek. Příklad – máte v knihovně dokument s názvem „Anatomie“, který má 2 jednotky ve skladu s holdingovou signaturou AA. Jednu vyřadíte do Vyřazeno přes editor jednotek. Následně uděláte totéž s druhou jednotkou. Výsledkem budou 2 holdingy se signaturou ve sbírce Vyřazeno

- Pro přesuny jednotek doporučujeme používat jiné způsoby než přesun pomocí editoru jednotek

Přesuny jednotek, povinná pole jednotky

- Pozor při přesunech jednotek, nechtěně je možné přesunout jednotku do úplně jiné knihovny, než pro kterou má knihovník oprávnění. Pokud by se to omylem povedlo, kontaktujte správce systému přes admin-alma@cuni.cz
- Kvůli statistikám a zobrazování jednotek a hledání jednotek v UKAŽ je potřeba u všech jednotek vyplnit druh dokumentu + výpůjční pravidla
- Datum přírůstkového čísla vyplňuje Alma automaticky, pokud má knihovna nastavené generování přírůstkového čísla Almou. Je možné si nechat nastavit více řad přírůstkových čísel (jedno pro knihy, jiné pro seriály, jiné pro jiné druhy dokumentu apod.)
- Datum přijetí má návaznost na modul akvizice
- Je zbytečné vyplňovat ručně jak pole Datum přijetí, tak Datum přírůstkového čísla, důležité je Datum přírůstkového čísla

Duplikování jednotek

- Při duplikování jednotek se zkopíruje vše z původní jednotky včetně všech poznámek. Je nutné poznámky u duplikované jednotky opravit!
- Poznámky o revizi u jednotek, které vznikly později, než proběhla revize (např. jednotka má poznámku Revize 2021, ale jednotka vznikla až v roce 2023), byly hromadně smazány (170 jednotek)
- Statistická poznámka 3 obsahuje počet výpůjček z Alephu (text Maintenance count), též hromadně smazáno u jednotek vzniklých po 1.9.2023 (3308 jednotek)
- Jiné chyby (např. interní poznámky) nedokážeme identifikovat a hromadně opravit

Důvody vyřazování

- Od jara 2023 je možné v Almě u jednotky vyplnit novou sekci Informace o uchování. Sekce je vhodná jako informace, proč není možné jednotku vyřadit
- Důvody uchování jsou momentálně přednastaveny od ExLibris. Knihovny dostanou dotazník, jaké hodnoty by měly být používány na UK. Následně bude sekce opravena.

Digitalizáty

- DigiTool - konečné potvrzení z knihoven, aby bylo možné odmazat z Almy linky, které vedou do DigiToolu. Pokud knihovna nějaké linky potřebuje zachovat, tak je potřeba poslat zprávu na admin-alma@cuni.cz
 - Potvrzení prosíme do 15.12. 2023
- Fondy ohrožených zvukových nahrávek (přednášky, hudba ...) – pokud máte nějaké takové materiály v knihovně, je možné je zdigitalizovat na UKUK

Zavírací dny

- Zavírací dny lze hlásit až 3 roky dopředu (výhodné pro dlouhé výpůjčky)

- Mezi zavírací dny pro celou UK vždy patří: státní svátky, rektorský den, Velikonoce, 22.12.-2.1.
- Žádná výpůjčka nekončí v zavírací den. Knihovna je sice zavřená v Almě, ale reálně může být otevřená
- V době uzavírky knihoven systém i nadále generuje upomínky a odesílají se e-mailem, 4. upomínky se zároveň generují do tiskové fronty
- Zavírací dny si knihovna může zkontrolovat i sama pomocí widgetu kalendáře

Výdejní boxy ("alza boxy")

- Pro propojení na Almu je potřeba, aby box komunikoval přes SIP2 protokol (ideálně). Takové boxy určitě dodávají firmy Oris a Cosmotron
- Pokud bude knihovna psát výběrové řízení na dodání boxu, v takovém případě UKUK dodá technickou specifikaci, aby stroj bylo možné napojit na Almu

Rezervační lístek

- Rezervační lístek, který se může vložit do knihy, která čeká na vyzvednutí čtenářem
- Současné pořadí polí: datum, jméno čtenáře, ID čtenáře
- Návrh: přesun jména čtenáře bez textu "Vyžádáno pro:" na první místo, pak ID čtenáře a pak datum.
- Jméno čtenáře by mělo být větší, UKUK zkusí upravit i velikost písma u jména čtenáře

Karta – Pokuty/poplatky u čtenáře

- V kontě čtenáře na kartě Pokuty/poplatky jsou vidět i dynamické poplatky, které má u nevrácených dokumentů

Studenti s přerušným studiem

- Přístup k EIZ studentům zůstává bez omezení
- Fyzické fondy – blok v Almě je informativní a lze ho překonat
- Momentálně není možné sjednotit v knihovnách na UK přístup k půjčování fyzických fondů čtenářům s přerušným studiem, UKUK vytvoří tabulku s přehledem toho, které knihovny těmto čtenářům půjčují a které ne

Čtenáři

- Čtenáři si budou moci prodlužovat expirovanou registraci přes e-přihlášku. Adresa se jim zobrazí ta, kterou mají v Almě a můžou pak požádat o případnou změnu
- Prodloužení registrace čtenářem bude možné pouze v případě, že bude mít aktuální vztah k UK, platný průkaz a nebude mít žádné dlužné částky v kterékoliv knihovně UK

Úprava výpůjční matice

- Úprava matice pro OR Knihovní a výpůjční řád: smazání kódů čtenářů (místo 01 – Student jen Student); změna názvu výpůjčních pravidel, aby byla shodná s UKAŽ (místo 04 - Běžná změna na Běžná (na 30 dní)). V Almě pro knihovníky se bude zobrazovat i nadále jen Běžná;

odstranění sloupce Limit rezervací, protože v Almě nejde nastavit limit rezervací na každé výpůjční pravidlo samostatně, ale pouze pro kategorii uživatelů

- Dny tolerance – v Almě je nový parametr, který umožní, aby se poplatky nenačetly zpětně i za dny tolerance. Momentálně se to týká grantových a specifických výpůjček. Knihovny změnu parametrů u těchto výpůjček schválily.
- Sloučení výpůjčních pravidel: v rámci úpravy knihovního řádu navrhujeme sloučit výpůjční pravidla:
 - Prezenční + Prezenční (sklad) = Prezenční
 - Běžná + Běžná (sklad) = Běžná
 - Krátkodobá + Krátkodobá (sklad) = Krátkodobá
- Výše uvedená pravidla jsou shodná, je to relikv z Alephu. Pro objednávky ze skladu rozhoduje nastavení sbírky nikoliv název výpůjčního pravidla. Knihovny změnu schválily
- Přísně prezenční (sklad) navrhujeme přejmenovat na Výpůjčka do studovny (dá se objednat a půjčit na 30 dní). Knihovny změnu schválily
- Sloučení výpůjčních pravidel ovlivní počty výpůjček (dnes je možné si půjčit 30 běžných + 30 běžných sklad, nově by to bylo jen 30 běžných). Knihovny nemají zásadní námítky proti navýšení limitů pro počet výpůjček, přesný počet bude ještě projednán

Studenti se specifickými potřebami

- Nová kategorie čtenáře - student SP, schváleno na poradě ředitelů UK
- Stejně podmínky jako student, ale delší výpůjční lhůty
- Knihovny navrhují ještě přidat toleranci 10 dnů pro vrácení bez poplatků pro tuto kategorii čtenářů

Různé – připomínky z knihoven

- MFF navrhuje přidat toleranci 1 den kvůli vrácení knih do biblioboxu s tím, že pokud by čtenář vrátil knihu až 2. den, tak by se mu pokuta načetla i za ten první den. Platil by pak 6 Kč místo 3 Kč. Knihovny k tomuto neměly zásadní připomínky.
- CERGE navrhuje zrušit poplatky pro zaměstnance u specifických výpůjček. Ostatní knihovny to odmítly.
- PF navrhuje u specifických výpůjček pro zaměstnance zvýšit počet prodloužení (tj. maximální doba výpůjčky by se zvýšila ze 3 let na 5 let) nebo prodloužit dobu výpůjčky na 1,5 roku s maximální dobou výpůjčkou na 4,5 roku. Knihovny k tomuto neměly zásadní připomínky, zda bude zvýšen počet prodloužení nebo délka výpůjčky vyhodnotí UKUK pomocí dotazníku
- PF navrhuje zrušení možnosti půjčovat jednotky s výpůjčními pravidly – prezenční - veřejnosti. UKUK pošle počet výpůjček prezenčních jednotek kategorií Veřejnost a podle toho, kolik jich je, se přistoupí k případné změně